Zbirka odločb sodne prakse

SODBA SODIŠČA (prvi senat)

z dne 19. decembra 2018 *

„Predhodno odločanje – Kmetijstvo – Uredba (ES) št. 510/2006 – Člen 4(2)(e) – Uredba (EU) št. 1151/2012 – Člen 7(1)(e) – Zaščita geografskih označb in označb porekla – Zahteva za spremembo specifikacije proizvoda – Šunka iz pokrajine Schwarzwald, Nemčija (‚Schwarzwälder Schinken‘) – Določbe o pakiranju na območju proizvodnje – Uporaba Uredbe (ES) št. 510/2006 ali Uredbe (EU) št. 1151/2012“

V zadevi C-367/17,

katere predmet je predlog za sprejetje predhodne odločbe na podlagi člena 267 PDEU, ki ga je vložilo Bundespatentgericht (zvezno patentno sodišče, Nemčija) z odločbo z dne 18. maja 2017, ki je prispela na Sodišče 13. junija 2017, v postopku

S

proti

EA,

EB,

EC,

SODIŠČE (prvi senat),

v sestavi R. Silva de Lapuerta, podpredsednica v funkciji predsednice prvega senata, J.-C. Bonichot, A. Arabadjiev, C. G. Fernlund in S. Rodin (poročevalec), sodniki,

generalni pravobranilec: H. Saugmandsgaard Øe,

sodna tajnica: C. Strömholm, administratorka,

na podlagi pisnega postopka in obravnave z dne 17. maja 2018,

ob upoštevanju stališč, ki so jih predložili:

– za S J. Schwarze in U. Gruler, Rechtsanwalt,

– za EC K. Sandberg in V. Schoene, Rechtsanwälte,

– za avstrijsko vlado G. Eberhard, agent,

* Jezik postopka: nemščina.

– za Evropsko komisijo B. Eggers, B. Hofstötter, I. Naglis in D. Bianchi, agenti,

na podlagi sklepa, sprejetega po opredelitvi generalnega pravobranilca, da bo v zadevi razsojeno brez sklepnih predlogov,

izreka naslednjo

Sodbo

1 Predlog za sprejetje predhodne odločbe se nanaša na razlago Uredbe Sveta (ES) št. 510/2006 z dne 20. marca 2006 o zaščiti geografskih označb in označb porekla za kmetijske proizvode in živila (UL 2006, L 93, str. 12) in Uredbe (EU) št. 1151/2012 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 21. novembra 2012 o shemah kakovosti kmetijskih proizvodov in živil (UL 2012, L 343, str. 1).

2 Ta predlog je bil vložen v okviru spora med S, združenjem, na eni strani ter EA, EB in EC na drugi zaradi odločbe, s katero je Deutsches Patent- und Markenamt (nemški urad za patente in znamke, v nadaljevanju: DPMA) zavrnil zahtevo združenja S za spremembo specifikacije zaščitene geografske označbe (v nadaljevanju: ZGO) „Schwarzwälder Schinken“ (schwarzwaldska šunka) v delu, v katerem se ta sprememba nanaša na navedbe v zvezi z rezanjem in embaliranjem.

Pravni okvir

3 Člen 4(2)(e) Uredbe št. 510/2006 določa:

„Specifikacija proizvoda obsega vsaj naslednje:

[…]

(e) opis metode pridobivanja kmetijskega proizvoda ali živila in po potrebi pristnih in nespremenljivih lokalnih metod kot tudi podatke o pakiranju, če skupina v smislu člena 5(1), ki predloži vlogo, določi in utemelji, da je treba pakiranje opraviti na opredeljenem geografskem območju zaradi zaščite kakovosti ali zagotavljanja porekla ali preverjanj“.

4 Člen 5(1), prvi in drugi pododstavek, te uredbe določa:

„Vlogo za registracijo lahko vloži samo skupina.

V tej uredbi pomeni ‚skupina‘ vsako združenje, ne glede na pravno obliko ali sestavo, proizvajalcev ali predelovalcev, ki se ukvarjajo z istim kmetijskim proizvodom ali živilom. V skupini lahko sodelujejo tudi druge zainteresirane strani. Fizična ali pravna oseba se lahko obravnava kot skupina v skladu s podrobnimi pravili iz člena 16(c).“

5 Člen 8 Uredbe Komisije (ES) št. 1898/2006 z dne 14. decembra 2006 o podrobnih pravilih za izvajanje Uredbe Sveta (ES) št. 510/2006 (UL 2006, L 369, str. 1) določa:

„Če vlagatelj določi v specifikaciji proizvoda, da je treba pakiranje kmetijskega proizvoda ali živila iz člena 4(2)(e) Uredbe (ES) št. 510/2006 opraviti na opredeljenem geografskem območju, je treba z razlogi, ki veljajo posebej za proizvod, take omejitve o prostem pretoku blaga in svobodi opravljanja storitev utemeljiti.“

6 Uredba št. 510/2006 je bila z učinkom od 3. januarja 2013 razveljavljena in nadomeščena z Uredbo št. 1151/2012.

7 Člen 7(1)(e) Uredbe št. 1151/2012 določa:

„Zaščitena označba porekla ali [ZGO] je v skladu s specifikacijo, ki vključuje vsaj:

[…]

(e) opis metode pridobivanja proizvoda ter, kjer je to primerno, pristnih in nespremenljivih lokalnih metod kakor tudi informacije o pakiranju, če tako določi skupina vložnikov in zadostno utemelji za posamezni proizvod, da je treba pakiranje opraviti na opredeljenem geografskem območju zaradi zaščite kakovosti ali zagotavljanja porekla ali nadzora, ob upoštevanju prava Unije zlasti s področja prostega pretoka blaga in prostega opravljanja storitev“.

Dejansko stanje v postopku v glavni stvari in vprašanja za predhodno odločanje

8 Na zahtevo združenja S je bila označba „Schwarzwälder Schinken“ od 25. januarja 1997 registrirana kot ZGO.

9 Združenje S je z vlogo z dne 23. marca 2005 pri DPMA zahtevalo več sprememb specifikacije ZGO „Schwarzwälder Schinken“ v skladu s členom 9 Uredbe Sveta (EGS) št. 2081/92 z dne 14. julija 1992 o zaščiti geografskih označb in označb porekla za kmetijske proizvode in živila (UL, posebna izdaja v slovenščini, poglavje 3, zvezek 13, str. 4).

10 Oddelek za znamke 3.2 DPMA je za preučitev te zahteve za spremembo pridobil mnenja specializiranih organizacij in zainteresiranih strank.

11 Po prejemu zadevnih mnenj je združenje S z vlogo z dne 13. februarja 2007, ki jo je DPMA prejel 15. februarja 2007, ob upoštevanju teh mnenj vložilo novo zahtevo za spremembo specifikacije.

12 Zoper to zahtevo so bili vloženi trije ugovori; enega od njih je vložil EC, ki je v tem postopku predložil stališče. EC je velik trgovec z mesnimi izdelki, ki trenutno reže in embalira „Schwarzwälder Schinken“ zunaj območja proizvodnje.

13 DPMA je z odločbo z dne 5. decembra 2008 zavrnil zahtevo za spremembo specifikacije v delu, v katerem se nanaša na navedbe v zvezi z rezanjem in embaliranjem, z obrazložitvijo, da v tej zahtevi niso bile upoštevane določbe Uredbe št. 510/2006.

14 Združenje S je vložilo tožbo za spremembo odločbe DPMA v delu, v katerem je bila zavrnjena navedena zahteva za spremembo.

15 Bundespatentgericht (zvezno patentno sodišče, Nemčija) je z odločbo z dne 13. oktobra 2011 odpravilo odločbo DPMA in razsodilo, da so bile v zahtevi za spremembo specifikacije spoštovane zahteve iz Uredbe št. 510/2006.

16 EC je zoper to odločbo vložil pritožbo pri Bundesgerichtshof (zvezno sodišče, Nemčija).

17 Bundesgerichtshof (zvezno sodišče) je s sklepom z dne 3. aprila 2014 razveljavilo odločbo predložitvenega sodišča z dne 13. oktobra 2011 in zadevo vrnilo v razsojanje predložitvenemu sodišču.

18 V teh okoliščinah je Bundespatentgericht (zvezno patentno sodišče) prekinilo odločanje in Sodišču v predhodno odločanje predložilo ta vprašanja:

„1. Ali je treba odločitev o vlogi za spremembo specifikacije zaščitene geografske označbe, ki je bila 15. februarja 2007 vložena pri pristojnem nacionalnem organu – v obravnavani zadevi [DPMA] – na ta način, da se lahko rezanje in embaliranje proizvoda – v obravnavani zadevi Schwarzwälder Schinken – opravlja samo na območju proizvodnje, sprejeti na podlagi Uredbe št. 510/2006, ki je veljala ob vložitvi vloge, ali na podlagi Uredbe št. 1151/2012, ki velja v času odločanja?

2. Če je treba odločitev sprejeti na podlagi veljavne Uredbe št. 1151/2012:
   2.1 a) Ali z vidika zagotavljanja kakovosti proizvoda okoliščina, da lahko neprimeren prevoz proizvoda za namene nadaljnje predelave (rezanje in embaliranje) na druga območja škodljivo vpliva na avtentični okus, avtentično kakovost in trajnost, predstavlja zadostno utemeljitev za posamezni proizvod v smislu člena 7(1)(e) Uredbe št. 1151/2012 za to, da se lahko rezanje in embaliranje opravlja samo na območju proizvodnje?
   2.1 b) Ali z vidika zagotavljanja kakovosti proizvoda zahteve glede rezanja in embaliranja, določene v specifikaciji, ki niso strožje od veljavnih meril higiene živil, predstavljajo zadostno utemeljitev za posamezni proizvod v smislu člena 7(1)(e) Uredbe št. 1151/2012 za to, da se rezanje in embaliranje lahko opravlja samo na območju proizvodnje?
   2.2 a) Ali zadostno utemeljitev za posamezni proizvod v smislu člena 7(1)(e) Uredbe št. 1151/2012 za predpis, določen v specifikaciji za zaščiteno geografsko označbo, po katerem se lahko rezanje in embaliranje proizvoda opravlja samo na območju proizvodnje, načeloma predstavlja okoliščina, da s tem omogočen nadzor (proizvajalcev) na območju proizvodnje (člen 7(1)(g) v povezavi s členoma 36(3)(a) in 37 Uredbe št. 1151/2012) zagotavlja intenzivnejši nadzor in na splošno večje jamstvo od nadzora (nad zlorabami) v smislu člena 36(3)(b) v povezavi s členom 38 Uredbe št. 1151/2012?
   2.2 b) Če je odgovor na vprašanje [2.2 a)] nikalen:

   Ali je drugačna presoja utemeljena, če gre za proizvod, ki je predmet velikega povpraševanja tudi zunaj regije, ki se veliko reže in embalira tudi zunaj območja proizvodnje, čeprav konkretni primeri nepoštene rabe zaščitene geografske označbe v smislu člena 13 Uredbe št. 1151/2012 doslej niso bili ugotovljeni?
   2.3 Ali zadostno utemeljitev za posamezni proizvod v smislu člena 7(1)(e) Uredbe št. 1151/2012 za predpis, določen v specifikaciji za zaščiteno geografsko označbo, po katerem se lahko rezanje in embaliranje proizvoda opravlja samo na območju proizvodnje, predstavlja okoliščina, da se sicer ne bi zagotavljala ustrezna sledljivost predelanega proizvoda?

   Ali je v zvezi s tem upoštevna okoliščina, da
   a) se mora na podlagi člena 18(1) Uredbe (ES) št. 178/2002 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 28. januarja 2002 o določitvi splošnih načel in zahtevah živilske zakonodaje, ustanovitvi Evropske agencije za varnost hrane in postopkih, ki zadevajo varnost hrane [(UL, posebna izdaja v slovenščini, poglavje 15, zvezek 6, str. 463)] v povezavi z Izvedbeno uredbo Komisije (EU) št. 931/2011 z dne 19. septembra 2011 o zahtevah glede sledljivosti iz Uredbe (ES) št. 178/2002 Evropskega parlamenta in Sveta za hrano živalskega izvora [(UL 2011, L 242, str. 2)] zagotavljati sledljivost hrane, zlasti živalskega izvora;
   b) se mora sledljivost proizvoda zagotavljati s sodelovanjem predelovalcev proizvoda v zasebnih sistemih nadzora, ki so s pravnega vidika prostovoljni, dejansko pa zavezujoči?

2.4 Če je odgovor na katero od vprašanj od [2.1] do [2.3] pritrdilen:

Ali se v specifikaciji za zaščiteno geografsko označbo – kot milejše sredstvo od obvezne omejitve rezanja in embaliranja na območju proizvodnje proizvoda – lahko oziroma mora določiti, da se mora nad predelovalci, ki imajo sedež zunaj območja proizvodnje, izvajati nadzor s strani organov in teles, ki so v skladu s specifikacijo pristojni za izvajanje nadzora na območju proizvodnje (člen 7(1)(g) Uredbe št. 1151/2012)?

3. Če je treba odločitev sprejeti na podlagi Uredbe št. 510/2006 (glej prvo vprašanje), predložitveno sodišče naproša za odgovore na vprašanja, zastavljena v točki [2.2], na podlagi Uredbe št. 510/2006, zlasti člena 4(2)(e) te uredbe v povezavi s členom 8 in uvodno izjavo 8 [Uredbe št. 1898/2006].“

Vprašanja za predhodno odločanje

Prvo vprašanje

19 Predložitveno sodišče s prvim vprašanjem v bistvu sprašuje, ali se za odločitev v zvezi z zahtevo za spremembo specifikacije ZGO, kakršna je ta v postopku v glavni stvari, uporablja člen 4(2)(e) Uredbe št. 510/2006 v povezavi s členom 8 Uredbe št. 1898/2006, ki sta veljali na dan vložitve zahteve, ali člen 7(1)(e) Uredbe št. 1151/2012, ki je veljala na dan sprejetja te odločitve. Ker sta ti določbi v bistvu enaki, na prvo vprašanje ni treba odgovoriti.

Drugo in tretje vprašanje

20 Predložitveno sodišče z drugim in tretjim vprašanjem, ki ju je treba preučiti skupaj, v bistvu sprašuje, ali je treba člen 4(2)(e) Uredbe št. 510/2006 v povezavi s členom 8 Uredbe št. 1898/2006 in člen 7(1)(e) Uredbe št. 1151/2012 razlagati tako, da je zahteva glede pakiranja proizvoda označenega z ZGO, kakršen je „Schwarzwälder Schinken“, na geografskem območju proizvodnje tega proizvoda utemeljena v skladu z navedenim členom 4(2)(e), če je njen namen preprečitev nevarnosti, da bodo prevoz, rezanje ali embaliranje zunaj tega območja vplivali na kakovost proizvoda, zagotovitev največje učinkovitosti nadzora na zadevnem območju in zagotovitev, da bo sledljivost proizvoda, ki jo določa evropska ureditev, kar najbolj zagotovljena.

21 Člen 4(2)(e) Uredbe št. 510/2006 določa, da specifikacija obsega „podatke o pakiranju, če skupina […], ki predloži vlogo, določi in utemelji, da je treba pakiranje opraviti na opredeljenem geografskem območju zaradi zaščite kakovosti ali zagotavljanja porekla ali preverjanj“, člen 8 Uredbe št. 1898/2006 pa določa, da „[č]e vlagatelj določi v specifikaciji proizvoda, da je treba pakiranje kmetijskega proizvoda ali živila iz člena 4(2)(e) Uredbe (ES) št. 510/2006 opraviti na opredeljenem geografskem območju, je treba z razlogi, ki veljajo posebej za proizvod, take omejitve o prostem pretoku blaga in svobodi opravljanja storitev utemeljiti“.

22 Poleg tega mora v skladu s členom 7(1)(e) Uredbe št. 1151/2012 specifikacija ZGO vključevati „informacije o pakiranju, če tako določi skupina vložnikov in zadostno utemelji za posamezni proizvod, da je treba pakiranje opraviti na opredeljenem geografskem območju zaradi zaščite kakovosti ali zagotavljanja porekla ali nadzora, ob upoštevanju prava Unije zlasti s področja prostega pretoka blaga in prostega opravljanja storitev“.

23 V skladu z navedenimi določbami mora biti namen zahteve, da mora biti pakiranje proizvoda, ki je označen z ZGO, opravljeno na opredeljenem geografskem območju, zaščititi kakovost in zagotoviti poreklo ali nadzor tega proizvoda.

24 Poleg tega je treba opozoriti, da je v zakonodaji Unije v okviru skupne kmetijske politike mogoče opaziti splošno težnjo k izboljševanju kakovosti proizvodov za spodbujanje slovesa navedenih proizvodov, med drugim zaradi uporabe zaščitenih označb porekla, ki uživajo posebno varstvo. Namen te zakonodaje je tudi izpolniti pričakovanja potrošnikov glede kakovostnih proizvodov in prepoznavnega geografskega porekla ter omogočiti proizvajalcem, da si pod enakimi konkurenčnimi pogoji zagotovijo višji dohodek v zameno za resničen trud za izboljšanje kakovosti (glej v tem smislu sodbo z dne 3. marca 2011, Kakavetsos-Fragkopoulos, C-161/09, EU:C:2011:110, točka 34).

25 Poleg tega je namen specifikacije, ki podelitev ZGO pogojuje med drugim s tem, da se rezanje in embaliranje šunke opravita na območju proizvodnje, zagotoviti, da lahko osebe, ki so upravičene uporabljati to ZGO, ohranijo nadzor nad enim od načinov, kako je ta proizvod predstavljen na trgu. Namen tega pogoja, ki ga določa specifikacija, je bolje zaščititi kakovost in pristnost tega proizvoda ter zato ugled ZGO, za katerega so upravičenci v celoti in kolektivno odgovorni (glej v tem smislu sodbo z dne 20. maja 2003, Consorzio del Prosciutto di Parma in Salumificio S. Rita, C-108/01, EU:C:2003:296, točka 65).

26 V teh okoliščinah je treba za pogoj, kakršen je ta v postopku v glavni stvari, šteti, da je v skladu s pravom Unije, čeprav učinkuje omejevalno na trgovino, če je dokazano, da je nujno in sorazmerno sredstvo, ki lahko zaščiti kakovost zadevnega proizvoda ter zagotovi njegovo poreklo ali nadzor specifikacije te ZGO (glej v tem smislu sodbo z dne 20. maja 2003, Consorzio del Prosciutto di Parma in Salumificio S. Rita, C-108/01, EU:C:2003:296, točka 66).

27 V obravnavani zadevi predložitveno sodišče glede nevarnosti vpliva na kakovost proizvoda zaradi neustreznega prevoza poudarja, da se ta nevarnost nanaša na vse proizvode ne glede na to, ali se tržijo z ZGO, in da združenje S ni navedlo nobenih tehničnih zahtev v zvezi s prevozom, ki bi lahko preprečile morebitne vplive na ta proizvod.

28 V zvezi s tem je treba navesti, da ker je namen zahteve glede pakiranja proizvoda z ZGO na opredeljenem geografskem območju predvsem zaščita kakovosti tega proizvoda, je treba ugotoviti, da je ta zahteva upoštevna le, če pakiranje zunaj geografskega območja proizvodnje navedenega proizvoda povzroči večjo nevarnost za kakovost istega proizvoda, in ne če ista nevarnost obstaja za druge podobne proizvode.

29 Poleg tega okoliščina, da so tehnične zahteve, ki jih je navedlo združenje S glede rezanja in embaliranja, bodisi običajne pri prodaji šunke bodisi niso strožje od meril, ki veljajo na področju higiene živil, kot taka ne potrjuje niti ne izključuje pojava večje nevarnosti pri pakiranju proizvoda, označenega z ZGO, zunaj območja proizvodnje.

30 Nasprotno je glede okoliščine, da je Evropska komisija v svojih odločbah o registraciji že sprejela primerljive utemeljitve glede drugih podobnih proizvodov, treba navesti, da predložitvenemu sodišču ni treba presojati, ali navedene utemeljitve upravičujejo pakiranje proizvoda iz postopka v glavni stvari na opredeljenem geografskem območju glede na domnevno prejšnjo prakso odločanja Komisije.

31 Glede cilja zagotavljanja sledljivosti proizvoda iz predloga za sprejetje predhodne odločbe izhaja, da je združenje S to trditev navedlo na splošno brez kakršne koli podrobnejše utemeljitve in da zato ni dokazano, da je pakiranje na geografskem območju proizvodnje nujno za zagotovitev porekla proizvoda.

32 Nazadnje, glede cilja zagotavljanja učinkovitega nadzora nad spoštovanjem specifikacije združenje S navaja, da je učinkovitost nadzora na splošno večja na geografskem območju proizvodnje, čeprav se proizvod, kakršen je ta v postopku v glavni stvari, v veliki meri trži zunaj navedenega geografskega območja.

33 V zvezi s tem je treba opozoriti, da je Sodišče v sodbi z dne 20. maja 2003, Consorzio del Prosciutto di Parma in Salumificio S. Rita (C-108/01, EU:C:2003:296, točke 69, 74 in 75), ugotovilo, da v okoliščinah, v katerih specifikacija zaščitene označbe porekla (ZOP) proizvoda, obravnavanega v tej zadevi, določa različne faze rezanja in embaliranja, ki vključujejo tehnične posege in zelo natančen nadzor, ki se nanaša na pristnost, kakovost, higieno in označevanje, pri čemer nekatere od teh faz zahtevajo strokovne ocene, bi nadzor, opravljen zunaj območja proizvodnje, dal manj zagotovil za kakovost in pristnost tega proizvoda kot pa nadzor, opravljen na območju proizvodnje ob spoštovanju postopka, določenega v specifikaciji.

34 Tako je zlasti, kadar se s specifikacijo temeljit in sistematičen nadzor nalaga strokovnjakom, ki imajo specialistično znanje o lastnostih zadevnega proizvoda in je zato težko predstavljivo, da bi bili taki nadzori učinkovito vzpostavljeni v drugih državah članicah (glej v tem smislu sodbo z dne 20. maja 2003, Consorzio del Prosciutto di Parma in Salumificio S. Rita, C-108/01, EU:C:2003:296, točka 75).

35 Čeprav v obravnavani zadevi specifikacija proizvoda z ZGO „Schwarzwälder Schinken“ vsebuje tehnične zahteve, ki jih je treba upoštevati pri rezanju in embaliranju tega proizvoda, in se ta v veliki meri trži zunaj geografskega območja proizvodnje, predložitveno sodišče šteje, da so te zahteve običajne pri trženju šunk oziroma ne presegajo meril, ki veljajo na področju higiene živil.

36 Iz zgornjih preudarkov izhaja, da je treba člen 4(2)(e) Uredbe št. 510/2006 v povezavi s členom 8 Uredbe št. 1898/2006 in člen 7(1)(e) Uredbe št. 1151/2012 razlagati tako, da je zahteva glede pakiranja proizvoda z ZGO na geografskem območju proizvodnje tega proizvoda v skladu z navedenim členom 4(2)(e) utemeljena, če je nujno in sorazmerno sredstvo za zaščito kakovosti proizvoda in zagotavljanje njegovega porekla ali nadzora specifikacije ZGO. Nacionalno sodišče mora presoditi, ali je taka zahteva glede ZGO „Schwarzwälder Schinken“ ustrezno utemeljena z enim od zgoraj navedenih ciljev.

Stroški

37 Ker je ta postopek za stranke v postopku v glavni stvari ena od stopenj v postopku pred predložitvenim sodiščem, to odloči o stroških. Stroški, priglašeni za predložitev stališč Sodišču, ki niso stroški omenjenih strank, se ne povrnejo.

Iz teh razlogov je Sodišče (prvi senat) razsodilo:

Člen 4(2)(e) Uredbe Sveta (ES) št. 510/2006 z dne 20. marca 2006 o zaščiti geografskih označb in označb porekla za kmetijske proizvode in živila v povezavi s členom 8 Uredbe Komisije (ES) št. 1898/2006 z dne 14. decembra 2006 o podrobnih pravilih za izvajanje Uredbe Sveta (ES) št. 510/2006 in člen 7(1)(e) Uredbe (EU) št. 1151/2012 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 21. novembra 2012 o shemah kakovosti kmetijskih proizvodov in živil je treba razlagati tako, da je zahteva glede pakiranja proizvoda z zaščiteno geografsko označbo na geografskem območju proizvodnje tega proizvoda v skladu z navedenim členom 4(2)(e) utemeljena, če je nujno in sorazmerno sredstvo za zaščito kakovosti proizvoda in zagotavljanje njegovega porekla ali nadzora specifikacije zaščitene geografske označbe. Nacionalno sodišče mora presoditi, ali je taka zahteva glede zaščitene geografske označbe „Schwarzwälder Schinken“ ustrezno utemeljena z enim od zgoraj navedenih ciljev.

Podpisi